

Sygn. akt I UK 98/15

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Gudowska

w sprawie z odwołania A. Spółki jawnej w B.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Białymstoku
z udziałem zainteresowanych: A. G. i M. C.
o ustalenie nieistnienia ubezpieczenia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 25 listopada 2015 r.,
skargi kasacyjnej A. Spółki jawnej w B. od wyroku Sądu Apelacyjnego w
Białymstoku
z dnia 25 listopada 2014 r., sygn. akt III AUa 782/14,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania**
- 2. zasądza od A. Spółki jawnej w B. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w Białymstoku kwotę 120 zł (sto dwadzieścia) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 25 listopada 2014 r. Sąd Apelacyjny w Białymstoku w sprawie z odwołania A. Spółki jawnej w B. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Białymstoku stwierdzającej, że odwołująca się jest płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenie zdrowotne z tytułu umowy zlecenia zawartej między M. C. i A. G., właścicielem Agencji Handlowej, a

wykonywanej na rzecz własnego pracodawcy, tj. A. Spółki jawnej, oddalił apelację odwołującą się.

Odwołująca się zaskarżyła powyższy wyrok skargą kasacyjną w całości. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazała na istnienie w sprawie następujących istotnych zagadnień prawnych:

a) czy wyinterpretowanie pojęcia płatnika możliwe jest na podstawie regulacji prawnej z art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 121, ze zm.; dalej: „ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych”);

b) czy płatnikiem w rozumieniu tej ustawy (art. 4 pkt 2 lit. 2 i art. 18 ust. 1a) może być podmiot, który z uwagi na brak wężła obligacyjnego nie ma obowiązku wypłaty wynagrodzenia, przy przyjęciu, że określenie pracodawcy na gruncie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych należy pojmować w znaczeniu, jakie nadaje mu art. 3 k.p. oraz czy wystarczającą cechą autoryzującą stronę podmiotową stosunku pracy jest świadczenie pracy na rzecz danego podmiotu, z pominięciem istnienia zasadniczego obowiązku tego podmiotu (pracodawcy), jakim jest wypłata wynagrodzenia i woli stron, co do warunków wykonywania danych świadczeń uzewnętrzniionych w treści umowy o pracę (art. 29 k.p.);

c) czy pojęcie płatnika składek na gruncie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych może być interpretowane z pominięciem definicji przychodu w rozumieniu ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2012 r., poz. 361, ze zm.) osiąganego przez pracowników u pracodawcy z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy, tj. fizycznie przez niego wypłaconego (§ 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, Dz.U. 1998 Nr 161, poz. 1106 ze zm.; dalej „rozporządzenie”); art. 4 pkt 2a, art. 18 ust. 1, art. 18 ust. 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz z pominięciem obowiązków płatnika określonych w art. 17 ust. 1 i 2 ustawy systemowej;

d) czy zleceniodawca, który zawarł umowę zlecenia z pracownikiem swojego kontrahenta w warunkach art. 8 ust. 2a *in fine* ustawy systemowej, zwolniony jest z wszelkich zobowiązań płatnika wynikających z ustawy o systemie ubezpieczeń

społecznych, w tym obowiązków zgłoszeniowych, rejestracyjnych i finansowych (opłacanie składek) w związku z przyjęciem, że płatnikiem składek (a zatem podmiotem, na którym ciąży wymienione obowiązki) w sytuacji opisanej w art. 8 ust. 2a *in fine* ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jest pracodawca, z którym zleceniobiorca pozostaje w stosunku pracy;

e) czy pracodawca, wykonując nałożony na niego orzeczeniem sądowym obowiązek wynikający z przyjętej wykładni art. 8 ust. 2a ustawy systemowej, nie narusza obowiązku wypłaty wynagrodzenia ustalonego w umowie o pracę (art. 78, 80, 84 k.p.), w przypadku, gdy uwzględni wynagrodzenie z tytułu umowy zlecenia zawartej z podmiotem trzecim w podstawie wymiaru składek, a wysokość należnych składek, w części, którą pokrywa ubezpieczony (pracownik), a zatem w części, którą pracodawca może potrącić z wynagrodzenia pracownika (tak uchwała Sądu Najwyższego z 2 września 2009 r., II UZP 6/09) spowoduje, że kwota netto wynagrodzenia (tzw. do wypłaty) będzie niższa niż ustalona w umowie o pracę z pracownikiem? Czy składki z tytułu ubezpieczeń społecznych mogą być rozliczane w trybie potrącenia, z naruszeniem art. 87 i art. 87¹ k.p.?

Organ rentowy w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi do rozpoznania, a w razie przyjęcia skargi do rozpoznania, o jej oddalenie oraz zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Przyjęcia skargi do rozpoznania nie uzasadnia potrzeba rozstrzygnięcia wątpliwości skarżącej skoncentrowanych na kwestii, czy wykonywanie pracy na rzecz pracodawcy powinno być utożsamiane z uzyskiwaniem przez niego rezultatów owej pracy, bez względu na to, czy pracownik pozostawał pod

faktycznym kierownictwem pracodawcy. Zagadnienie to było wielokrotnie rozstrzygane w judykaturze, a jego szczegółowa analiza została dokonana w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 2 września 2009 r., II UZP 6/09 (OSNP 2010 nr 3-4, poz. 46), stwierdzającej, że pracodawca, którego pracownik wykonuje na jego rzecz pracę w ramach umowy zawartej z osobą trzecią, jest płatnikiem składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe chorobowe i wypadkowe z tytułu tej umowy (por. także wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 22 lutego 2010 r., I UK 259/09, niepubl., z dnia 14 stycznia 2010 r., I UK 252/09, niepubl., z dnia 18 października 2011 r., III UK 22/11, niepubl., z dnia 8 grudnia 2014 r., II UK 74/14, niepubl. oraz z dnia 11 maja 2012 r., I UK 5/12, OSNP 2013 nr 9-10, poz. 117, a także wyrok z dnia 24 września 2015 r., I UK 490/14, niepubl.).

W tych orzeczeniach wyjaśniono kwestie przedstawione przez skarżącego, a wykładnia dokonana przez Sądy obydwu instancji uwzględniła stanowisko prawne przyjęte w jednolitym orzecznictwie i literaturze (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 436). Implikuje to brak w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz nieistnienie potrzeby wykładni przepisów, zwłaszcza że skarżący nie przedstawił argumentów uzasadniających zmianę poglądu ugruntowanego w orzecznictwie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14, niepubl.).

Uwzględniając to, Sąd Najwyższy orzekł o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto na podstawie art. 98 § 1 k.p.c.